

Didaktika slohové a komunikační výchovy

PaedDr. Jana Vejvodová, CSc.

ZČU v Plzni

vejvod@kcj.zcu.cz

Popis: Kurz umožňuje studentům získat vhled do vybraných kapitol didaktiky slohové a komunikační výchovy. Pozornost je zaměřena na nácvik slohu reprodukčního i produkčního, ústní i písemné formy. Studenti si v on-line kurzu osvojují dovednost volit funkčně vyučovací metody a organizační formy při nácviku slohových útvarů slohového postupu vyprávěcího, popisného a informativního. Seznamují se s postupem při přípravě vyučovací hodiny, jejímž tématem je vypravování podle série obrázků. Kurz naznačuje, jak se vyhnout různým chybám a nedostatkům jak při sestavování struktury vyučovací hodiny, tak přímo při výuce. Studenti získají přehled o tom, jak využívat různých pomůcek a jak v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání naučit žáky „vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrozličnějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah“.

Originální prvky: Součástí textů studijních článků jsou multimediální komponenty. Celkem je v on-line kurzu 72 obrázků, 1 animace, 6 videoukázek a 8 audionahrávek. Snažili jsme se o to, aby jejich využití bylo skutečně funkční.

Animace naznačuje názorně konektory, kterými se žáci mohou řídit, pokud mají vyřešit kompoziční cvičení a seřadit zpřeházené větné celky na základě časové posloupnosti.

Ve studijním článku zaměřeném na nácvik reprodukce jsou nahrávky žákovských reprodukováných projevů. Studenti mohou současně poslouchat nahrávku a současně sledovat textovou předlohu. Audionahrávky jsou také východiskem pro to, aby studenti analyzovali žákovské reprodukované projevy z různých hledisek. Druhý záměr, s kterým jsme zařadili do kurzu audionahrávku, bylo poukázat na to, jak může být audionahrávka východiskem pro rozvoj mluveného projevu žáka.

5 videonahrávek tvoří záznamy vyučovacích hodin slohu a komunikační výchovy – jedna je ukázkou nácviku doslovné reprodukce s prvky dramatické výchovy, druhá je příkladem toho, jak by měl probíhat invenční rozhovor, třetí je ukázkou nácviku stylizace v hodině, jejímž cílem je vypravování podle série obrázků, a další je příkladem práce s korekturním cvičením založeným na substituci. Zařadili jsme také jednu videonahrávku, která může sloužit jako východisko pro nácvik popisu pracovního postupu.

Zpětnou vazbu získávají studenti řešením dvou úkolů, tří cvičení a dvou autotestů. Formy autotestu jsme využili i k tomu, abychom ukázali, jak ho lze využít ve slohové a komunikační výchově. Studenti on-line kurzu se tak dovědí, jak si žáci mohou otestovat svou vnímavost ke vhodnosti různých formulací při telefonování.

Možnosti použití díla: Kurz je určen studentům kombinované formy studia učitelství pro 1. stupeň ZŠ